Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/3526

3.6.2024

Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over jeugdwerkbeleid in een empowerend Europa

(C/2024/3526)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN:

1. De waarden van de Europese Unie die zijn verankerd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) ([1]).

2. De artikelen 165, lid 2, en 166, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), die tot doel hebben de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk binnen de Unie te ondersteunen door middel van gecoördineerde maatregelen.

3. De artikelen 21, 23 en 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 31 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind ([2]).

HERINNEREND AAN DE POLITIEKE ACHTERGROND, ALS UITEENGEZET IN BIJLAGE I, EN MET NAME AAN HET VOLGENDE:

4. Hoewel jeugdwerk in heel Europa verschillende vormen aanneemt en in verband te brengen is met verschillende percepties, tradities, belanghebbenden en praktijken, heeft de Europese Unie gewerkt aan een systematische en duurzame benadering van de ontwikkeling van jeugdwerk om kansen en optimale omstandigheden te scheppen voor de ontwikkeling van jongeren als individu, groepen en generatie, en heeft zij tegelijkertijd actieve en zorgvuldige maatregelen getroffen om uitsluiting, bestaansonzekerheid en deprivatie te verhelpen. ([3])

5. In de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 wordt erkend dat jeugdwerk een belangrijke rol speelt bij het empoweren van jongeren. ([4]) De Europese jeugdwerkagenda 2020, een strategisch kader voor het versterken en ontwikkelen van kwaliteit in, en erkenning van jeugdwerk, vormt een aanvulling op deze strategie. Het ondersteunen van de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk, met name op lokaal niveau, is een prioriteit van de Europese Unie en haar lidstaten.

6. In de EU-strategie voor de rechten van het kind wordt erkend dat kinderen het recht hebben om te participeren en te spelen.

7. De bestrijding van sociale uitsluiting is een van de kerndoelstellingen van de Europese Unie en haar lidstaten. Sociale uitsluiting schaadt het welzijn van burgers en beperkt hun capaciteit zich uit te drukken en aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

ONDERKENNENDE:

8. De gezamenlijke inspanningen die de Europese Unie levert via Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps om de sociale cohesie te versterken ([5]), de actieve participatie en inclusie van jongeren te bevorderen, niet-formeel en informeel leren te bevorderen en bij te dragen tot de verbetering van de kwaliteit van ondersteunende voorzieningen voor jeugdactiviteiten en het potentieel van middenveldorganisaties op het gebied van jeugd in de Europese Unie.

9. De bijdrage van de Europese Unie aan de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk via de EU-jongerenprogramma's, met name via mobiliteit van jeugdwerkers en samenwerkingspartnerschappen die ook bijdragen aan de strategische ontwikkeling van praktijken, pedagogie en instrumenten, de Europese jeugdwerkagenda, en via de werkzaamheden van onder andere de strategische samenwerkingsprojecten van de nationale agentschappen "Europe Goes Local" en "Democracy Reloading" en de SALTO-kenniscentra.

([1]) "De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen."

([2]) Met name het in artikel 31 van het Verdrag inzake de rechten van het kind verankerde recht op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden en de daarmee samenhangende verplichting van de Staten die partij zijn om de verwezenlijking van dit recht te bevorderen en passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding te bieden.

([3]) Voor een overzicht van bestaande beleidsinstrumenten die hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van deze systematische en duurzame aanpak, zie in de bijlage bij deze resolutie Schild, H., "Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth Work", een publicatie onder de auspiciën van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het gebied van jeugdzaken (2024).

([4]) Daarnaast worden de standpunten van jonge Europeanen over jeugdwerk die van belang zijn voor deze resolutie weerspiegeld in de elf Europese jongerendoelstellingen.

([5]) Overweging 1 van Verordening (EU) 2021/817.

10. De eerste, tweede en derde Europese Jeugdwerkconventie en de slotverklaringen daarvan, de inspanningen die zijn geleverd om de ontwikkeling en uitvoering van hoogwaardig jeugdwerk in het kader van de Europese jeugdwerkagenda te versterken door middel van het proces van Bonn ([6]), alsmede de complementariteit van de werkzaamheden van de Raad van Europa met betrekking tot jeugdwerk, zoals onderstreept in de EU-strategie voor jongeren 2019-2027.

WIJZEND OP:

11. De ideeën en meningen van jongeren over manieren om de competenties van jeugdwerkers om met jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare positie' te werken, te verbeteren, zoals verwoord tijdens de Belgische EU-Jeugdconferentie van 2 tot en met 5 maart 2024 in Gent, waar jongeren benadrukten hoe belangrijk het is geprofessionaliseerd jeugdwerk te promoten, jeugdwerk en informeel leren te erkennen en inclusieve omgevingen te bevorderen. Dit kan volgens de jongeren worden bereikt door middel van structurele investeringen en opleidingen voor jeugdwerkers, en het waarborgen van capaciteitsopbouw en een permanente dialoog tussen jeugdwerkers en belanghebbenden zoals niet-formele en informele opleiders. Daarnaast benadrukten jongeren dat betere toegang tot financieringsmogelijkheden op lokaal niveau, participatieve budgettering waarbij jongeren centraal worden gesteld, het verstrekken van middelen voor mobiel jeugdwerk en de formele erkenning van vrijwillig jeugdwerk essentiële stappen zijn om de rechten van jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare positie' te beschermen en het bewustzijn en de competenties die nodig zijn om inclusieve en veilige ruimten voor jongeren te creëren, te verbeteren.

12. De resultaten van de Europese conferentie lokaal jeugdwerk en democratie, die van 20 tot en met 23 februari 2024 in Brussel heeft plaatsgevonden, en de aanbevelingen voor actie hieruit in bijlage IV bij deze resolutie. Tijdens deze conferentie werd gesteld dat "door te investeren in een robuust lokaal jeugdwerkbeleid voor de lange termijn dat is gebaseerd op een intensieve dialoog en participatie, lokale overheden de concrete voorwaarden kunnen scheppen voor de optimale ontwikkeling van lokaal jeugdwerk. Hiervoor moet een kader worden opgesteld voor gemeenten dat krijtlijnen uitzet en inspiratie biedt om op maat gemaakte, stevige en lokale ondersteuningssystemen te creëren. De lidstaten zouden in de vormgeving van dit kader moeten investeren samen met lokale actoren in een pan-Europees netwerk." Voorts werd benadrukt dat "het dringend noodzakelijk is om investeringen te blijven doen in doeltreffendere en efficiëntere praktijken op het gebied van inclusie, gelijkheid, participatie, democratie en diversiteit. Lokaal jeugdwerk en lokaal jeugdwerkbeleid bieden de unieke gelegenheid om al deze menselijke waarden om te zetten in concrete, hands-onpraktijken."

INGENOMEN MET:

13. De vierde Europese Jeugdwerkconventie, die in mei-juni 2025 zal plaatsvinden in Malta met financiële steun van het Erasmus+-programma (Jeugd).

BENADRUKKEND HETGEEN VOLGT:

14. Jongeren vormen geen homogene groep en hebben dus een veelheid aan identiteiten en uiteenlopende behoeften, middelen, achtergronden, levenssituaties en belangen. De talenten, kracht, creativiteit, betrokkenheid en inzet van jongeren dragen bij tot een welvarende, democratische samenleving. Zij zijn een van de troeven van onze samenleving, individuele houders van rechten en aanjagers van solidariteit en verandering. Veel jongeren zijn zeer veerkrachtig en blijven zich mobiliseren voor de thema's die hen aan het hart gaan, waardoor ze bijdragen aan positieve verandering in de samenleving. ([7]) Ze moeten in deze rol worden erkend, gesterkt, ondersteund en empowered.

15. Jongeren in de hele Europese Unie worden geconfronteerd met een veranderende en complexe samenleving die te kampen heeft met een reeks nooit eerder geziene ontwikkelingen en uitdagingen: de wereldwijde klimaatcrisis, de COVID-19-pandemie, de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, het conflict in het Midden-Oosten en conflicten in andere delen van de wereld. Deze omstandigheden en verschijnselen hebben hun weerslag op de geestelijke gezondheid en het welzijn van kinderen en jongeren en hebben de Europese samenlevingen in de afgelopen jaren diep getekend, met langdurige gevolgen.

16. De inflatie en de stijging van de kosten van het levensonderhoud als gevolg van de bovengenoemde uitdagingen hebben een enorme impact op de levensomstandigheden van kinderen en jongeren en kunnen ertoe leiden dat zij te maken krijgen met armoede en ontmoedigd raken in hun vrijwillige engagement voor of minder toegang hebben tot jeugdwerk. Bovendien, aangezien desinformatie, polarisatie en minder vertrouwen in de politiek van invloed kunnen zijn op zowel de stem van kinderen en jongeren als hun actief Europees burgerschap, moet de democratie nieuw leven worden ingeblazen, met name door middel van het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe ruimten voor het maatschappelijk middenveld. Bovendien kunnen verschillende migratiefenomenen, naast andere factoren, bijdragen tot meer diversiteit in de Europese samenlevingen. Door deze ontwikkelingen ontstaat er een maatschappelijk landschap waarin ongelijkheden duidelijker zichtbaar worden of meer nadruk krijgen, hetgeen van invloed is op de perceptie, betrokkenheid en positie van jongeren in de samenleving.

([6]) In de Europese jeugdwerkagenda wordt naar het proces voor de uitvoering van de agenda verwezen als "het proces van Bonn".
([7]) De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (2018/C 456/01); punt 17 van de conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de sociale dimensie van een duurzaam Europa voor jongeren (2023/C 185/06).

17. Op het kruispunt van cultuur, recreatie en vrijetijdsbesteding, onderwijs en leren en maatschappelijk werk ([8]) draagt jeugdwerk bij tot het ondersteunen, in staat stellen en empoweren van jongeren. Hierdoor kunnen ze makkelijker hun weg naar zelfstandigheid vinden en hun positie bepalen in een veranderende omgeving, krijgen ze de kans om na te denken over uitdagingen en worden ze geholpen zelf de beste keuzes te maken. Bovendien is gebleken dat deelname aan jeugdwerkactiviteiten gunstig is voor de geestelijke gezondheid en het welzijn van jongeren. Het zorgt ervoor dat jongeren zich met elkaar verbonden voelen en het draagt bij aan een gevoel van saamhorigheid, solidariteit en eenheid bij het aangaan van de belangrijkste uitdagingen waar onze samenlevingen mee te kampen hebben. ([9]) Jeugdwerk helpt jongeren daarom niet alleen de vaardigheden te ontwikkelen om de hedendaagse uitdagingen het hoofd te bieden, maar biedt hun ook de leermogelijkheden en -processen om veerkrachtiger te worden en beter toegerust te zijn op een nieuwe en uitdagende realiteit. ([10])

ZICH BEWUST VAN HET VOLGENDE:

18. Een Europa dat empowert, heeft geëmancipeerde, geïnformeerde en geëngageerde jonge burgers nodig die geloven in een open, democratische samenleving die gebaseerd is op solidariteit en eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat. Jeugdwerk kan jongeren helpen om met toewijding en enthousiasme een rol te spelen bij het opbouwen van rechtvaardige, open en vreedzame samenlevingen. Door de intrinsieke aard en de preventieve kracht van jeugdwerk en het vermogen om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden, kan jeugdwerk inspelen op maatschappelijke uitdagingen en krijgt het, van tijd tot tijd, een corrigerende rol. Evenwel kan jeugdwerk in al zijn diversiteit en met passende ondersteuning een kenmerkende, veilige, emanciperende en unieke omgeving zijn waar jongeren zich kunnen engageren en met elkaar in contact kunnen komen.

19. Er zijn nog altijd belemmeringen voor de deelname aan jeugdwerkactiviteiten, en die zijn de afgelopen jaren alleen maar groter geworden. Daarnaast hebben de maatschappelijke druk en veranderde levensomstandigheden gevolgen voor de betrokkenheid van jongeren, zetten deze het jeugdwerk dat door vrijwilligers wordt verricht, onder druk en leiden deze tot het ontstaan van en/of roepen ze om nieuwe vormen van vrijwillig engagement door jongeren.

20. Het scheppen van de noodzakelijke voorwaarden en ruimte voor jongeren om te ontdekken, te experimenten en op een leuke manier samen te zijn binnen het jeugdwerk, met name door al doende te leren, onder andere door middel van spel en andere niet-formele en informele leeractiviteiten, is een inherent onderdeel van jeugdwerk. In dit verband wordt de openbare ruimte ingedeeld voor, en gebruikt en gedeeld door verschillende groepen voor verschillende doeleinden. Daarnaast hebben jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare positie' doorgaans een andere relatie met en een andere mate van afhankelijkheid van de openbare ruimte. ([11]) Dit vereist dat er opnieuw wordt gekeken naar de indeling van deze ruimten. Ook moet verder worden nagedacht over het ontwerp van de openbare ruimte, onder meer over de vraag hoe kan worden ingespeeld op de behoefte en gewoonten van verschillende groepen, zodat kan worden gezorgd voor de noodzakelijke voorwaarden en ruimten voor jeugdwerkactiviteiten.

21. De maatschappelijke impact van jeugdwerk moet, ook op lokaal niveau, zichtbaarder en tastbaarder worden gemaakt, om meer waardering en erkenning te genereren. De erkenning van jeugdwerk in onze samenleving ([12]) blijft een belangrijke uitdaging in Europa en is een van de doelstellingen van de Europese jeugdwerkagenda. Bovendien moet er meer nadruk worden gelegd op de erkenning van de vaardigheden en competenties die door het jeugdwerk worden verworven of ontwikkeld.

22. Om tot bloei te komen, moet jeugdwerk op alle niveaus prioriteit krijgen, van lokaal tot regionaal en van nationaal tot Europees en internationaal niveau. De ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk kan worden verwezenlijkt door middel van een gericht beleid en ondersteunende maatregelen op alle niveaus op basis van een toegewijde en duurzame benadering. Lokale en regionale overheden en jongerenorganisaties staan het dichtst bij het dagelijks leven van jongeren en spelen een cruciale rol bij het ondersteunen van de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk.

([8]) Williamson H., Coussée F., hoofdstuk 14 "Reflective trialogue: conclusions from the history project — 12 trilemmas for youth work", The history of youth work in Europe, deel 7, (partnerschap tussen de Europese Commissie en de Raad van Europa op het gebied van jeugdzaken, 2019), blz. 193.

([9]) Zoals gesteld in de conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten over een alomvattende aanpak van de geestelijke gezondheid van jongeren in de Europese Unie (C/2023/1337) "[speelt] jeugdwerk een belangrijke rol bij het bevorderen van jongerenwelzijn en het voorkomen van geestelijkegezondheidsproblemen."

([10]) Zie in dit verband in de bijlage bij deze resolutie Williamson, H., Taking stock — Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (oktober 2023), een publicatie onder auspiciën van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het gebied van jeugdzaken (2024).

([11]) M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium, Journal of Youth Studies, 22:5, blz. 694.

([12]) Interpretatie die in overeenstemming is met de slotverklaring van de derde Europese Jeugdwerkconventie — Signposts for the Future, Bonn, 10 december 2020, blz. 12-14.

ER IN DIT VERBAND NAAR STREVEND DE ROL VAN JEUGDWERK AAN DE ORDE TE STELLEN IN EEN EMPOWEREND EUROPA DOOR:

23. Voort te bouwen op bestaande beleidsmaatregelen en de parameters zodanig in te stellen dat jeugdwerk zich kan positioneren en aanpassen teneinde jongeren te ondersteunen bij hun inspanningen om hun weg naar zelfstandigheid binnen de nieuwe realiteit te vinden. Dit dient te worden bereikt door de uitoefening van actorschap, participatie en inclusie, in een context van optimaal welzijn en politieke en maatschappelijke betrokkenheid en een gevoel van zelfbeschikking.

24. De ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk ([13]) en van jeugdwerkbeleid op alle niveaus te ondersteunen, waarbij de nodige aandacht moet uitgaan naar het lokale niveau, dat het dichtst bij jongeren staat.

25. De creatie van stimulerende omgevingen mogelijk te maken ([14]), met name door deze omgevingen samen met jeugdwerkers en jongeren zodanig in te richten dat jeugdwerkactiviteiten in openbare ruimten kunnen worden georganiseerd op een manier die het best aansluit bij de behoeften van jongeren.

26. Gelijke toegang tot jeugdwerk voor alle jongeren te waarborgen, onder meer door vindplaatsgericht jeugdwerk, bijvoorbeeld door netwerken tussen jeugdwerk en sociaal werk te ondersteunen, alsook relevante belanghebbenden op andere gebieden die met jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare positie' werken en, waar relevant, de organisaties die hen vertegenwoordigen.

27. Jeugdwerkers te voorzien van onderwijs, opleiding en leermogelijkheden, de competenties (d.w.z. kennis, vaardigheden, waarden, houdingen en kritisch denken) en de middelen die nodig zijn om de zeggenschap, het oordeelsvermogen en de navigatievaardigheden van jongeren in de veranderende realiteit te ondersteunen.

28. Nieuwe vormen van vrijwillig engagement en burgerparticipatie te faciliteren, zowel fysiek als online.

29. De maatschappelijke waardering en erkenning van jeugdwerk ([15]) in veranderende Europese samenlevingen te bevorderen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE EUROPESE COMMISSIE OM, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL, OP HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEIDSGEBIEDEN EN OP DE PASSENDE NIVEAUS:

30. Een alomvattend jeugdwerkbeleid te ontwikkelen of verder te ondersteunen, naargelang het geval, naast een breder jeugdbeleid door middel van omvattende kaders en duurzame steun- en financieringsmechanismen voor de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk, rekening houdend met de bestaande realiteit en actoren op het gebied van jeugdwerk, en nieuwe, meer experimentele en innovatieve praktijken op het gebied van jeugdwerk. Dit jeugdwerkbeleid zou moeten voortbouwen op bestaande beleidsinitiatieven met betrekking tot jeugdwerk, empirisch onderbouwd en op kennis gebaseerd zijn en verder worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met de *community of practice* van het jeugdwerk.

31. De ontwikkeling, uitvoering, evaluatie en bevordering van hoogwaardig jeugdwerk op alle niveaus te ondersteunen, waarbij de nodige aandacht moet uitgaan naar het lokale niveau, en de versterking van de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van hoogwaardig jeugdwerk, met name in het kader van de Europese jeugdwerkagenda, waar nodig verder te ondersteunen.

32. Gebruik te maken van intersectionaliteit als middel om de belemmeringen en uitdagingen voor jongeren, met name jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare situatiepositie', bij de toegang tot jeugdwerk in kaart te brengen, en maatregelen te nemen om deze belemmeringen weg te nemen. De beleidsmaatregelen en acties moeten zowel preventief als responsief zijn om beter in te spelen op de uiteenlopende identiteiten, belemmeringen en uitdagingen van jongeren.

33. Jeugdvriendelijke informatie over en gelijke toegang tot hoogwaardig jeugdwerk voor jongeren te faciliteren en stimuleren. Daarnaast door middel van jeugdwerkactiviteiten ervoor te zorgen dat jongeren gelijke toegang hebben tot en voordeel halen uit hoogwaardige informatie over hun rechten, verantwoordelijkheden en kansen.

34. Nieuwe en innovatieve vormen van vrijwillig engagement en burgerparticipatie, zowel fysiek als virtueel, te faciliteren en te ondersteunen, en te voorzien in middelen, ruimte en andere vormen van ondersteuning voor deze nieuwe vormen van jeugdwerk.

35. Inspanningen te blijven leveren voor de facilitering, totstandbrenging en het gezamenlijke creëren van en, waar mogelijk, het gezamenlijke beheer van stimulerende omgevingen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat jeugdwerkactiviteiten kunnen worden georganiseerd in openbare ruimten op manieren die het best bij de begunstigden passen, met name door:

([13]) Zoals omschreven in de bijlage met "omschrijvingen" bij deze resolutie.
([14]) Zoals omschreven in de bijlage met "omschrijvingen" bij deze resolutie.
([15]) Zoals omschreven in de bijlage met "omschrijvingen" bij deze resolutie.

a) jongeren te betrekken bij de indeling van de openbare ruimte, en daarbij gebruik te maken van een inclusief jongerenperspectief in de inrichting van de openbare ruimte om een stimulerende omgeving in jeugdwerk te scheppen, bestaande publieke ruimten te behouden en nieuwe te creëren;

b) verder in te zetten op het creëren of ondersteunen van zowel fysiek als virtueel toegankelijke verenigingsruimten voor jongeren waarin jeugdwerkactiviteiten kunnen worden ontplooid en bevorderd;

c) het al doende leren nieuw leven in te blazen, waaronder spel in verenigingsverband ("la vie associative" ([16])) in het jeugdwerk. Dit kan worden bereikt door een cultuur van nuttige speelsheid tot stand te brengen, met als doel het al doende leren te erkennen en te benadrukken, met inbegrip van spel als middel voor niet-formeel en informeel leren om bij te dragen aan het vertrouwen van jongeren in de sociale ruimte en dit vertrouwen te vergroten, en hun creativiteit en sociale competenties te ontwikkelen. Dit draagt op zijn beurt bij tot een leven lang leren, levensbreed leren, het vermogen om in verschillende sociale contexten te navigeren;

d) een participatiecultuur tot stand te brengen door de toepassing van methoden die zijn aangepast aan de aangelegenheden die het betreft, de betrokken groepen jongeren en de context waarin de participatie plaatsvindt.

36. Te streven naar een bottom-upperspectief door lokale kennis, ervaring en praktijken met betrekking tot de organisatie van lokaal jeugdwerk de ruimte te geven input te leveren op Europees niveau. Dit kan in waar relevant worden bereikt door gemeenten en andere lokale of regionale overheden te voorzien van middelen, kanalen en platformen voor uitwisseling, zodat ze de Europese identiteit kunnen ervaren, kunnen samenwerken en het lokale niveau kunnen verrijken met een Europese dimensie, bijvoorbeeld in het kader van bestaande EU-programma's, of door het bestuur op verschillende niveaus te versterken.

37. Meer inspanningen te leveren voor de totstandbrenging van een gelijk speelveld voor jeugdwerkers in heel Europa, zodat het onderwijs en de opleiding van jeugdwerkers in de hele Europese Unie op elkaar worden afgestemd, en profielen en, waar relevant, competenties vast te stellen die de kennis, houdingen, vaardigheden, waarden en het kritisch inzicht omvatten die nodig zijn om hoogwaardig jeugdwerk te leveren. Deze gemeenschappelijke visie kan worden bereikt door in de hele Europese Unie goede praktijken uit te wisselen. Ook moet rekening worden gehouden met de bestaande competentiekaders en beoordelingsinstrumenten, zoals de Europese opleidingsstrategie voor jeugdwerk, het Youth Work Portfolio en de Youth Pass.

38. Het onderwijs en de opleiding voor vrijwillige en betaalde jeugdwerkers te bevorderen, met name door de uitvoering van de conclusies van de Raad over onderwijs en opleiding voor jeugdwerkers, over slim jeugdwerk en over digitaal jeugdwerk. Daarnaast zou de erkenning en validatie van jeugdwerk moeten worden verbeterd door onderwijs, opleiding en loopbaanperspectieven en -trajecten voor jeugdwerkers te bevorderen, en informatie te verstrekken over beschikbare opleidingsmogelijkheden en deze te delen.

39. Jeugdwerk verder te erkennen als middel om jongeren te helpen bij hun overgang naar volwassenheid en autonomie, waarbij moet worden erkend dat jeugdwerk een intrinsieke impact heeft op de begunstigden, hetgeen meer zichtbaarheid verdient.

40. Te benadrukken dat jeugdwerk een aanjager is van inclusie door de diversiteit aan en van de deelnemers te stimuleren, te ondersteunen, te documenteren en onder de aandacht te brengen, waarbij rekening moet worden gehouden met het feit dat jongeren geen homogene groep vormen en dus een veelheid aan identiteiten, uiteenlopende behoeften, middelen, achtergronden, levenssituaties en belangen hebben.

41. De voorwaarden te scheppen om maatschappelijke organisaties op alle relevante niveaus in staat te stellen meer samen te werken op EU-niveau, zodat jeugdwerk meer in de schijnwerpers komt te staan, jongeren meer kansen krijgen en de kwaliteit van en de innovatie in jeugdwerk op alle niveaus worden verbeterd.

42. Informatie te verstrekken over de resultaten van de relevante strategische samenwerkingsprojecten van de nationale agentschappen, deze resultaten te coördineren, te benutten en, waar relevant, op te nemen in beleidsplannen.

([16]) Zie voor het begrip "la vie associative" Williamson, H., Taking stock — Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (oktober 2023), blz. 111 e.v.

43. Onderzoek te verrichten en te bevorderen en, samen met de betrokken actoren, uitgesplitste gegevens te verzamelen over de begunstigden van jeugdwerk, jeugdwerkers, duurzaamheid, impact en de beschikbaarheid van jeugdwerk. In samenwerking met beleidsmakers, jeugdwerkers en onderzoekers op het gebied van jeugdzaken en jeugdwerk, zouden manieren moeten worden verkend en middelen moeten worden ontwikkeld om zowel de intrinsieke als de extrinsieke resultaten voor en de impact op de begunstigden te meten door middel van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden. Dit zal jeugdwerkers in staat stellen na te denken over hun werk en de resultaten en de impact van hun werkzaamheden aan te tonen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN, OP DE PASSENDE NIVEAUS EN MET INACHTNEMING VAN DE SPECIFIEKE NATIONALE OMSTANDIGHEDEN:

44. Lokale overheden te ondersteunen bij het verstrekken van informatie over jeugdwerkbeleid, middelen en de betrokkenheid van andere niveaus bij jeugdwerkbeleid, alsook de optimale voorwaarden hiervoor te scheppen.

45. Zich in te zetten voor de onafhankelijkheid van jeugdwerk en voor het mainstreamen van jeugdwerk in andere relevante sectoren, waarbij de diversiteit en de kwaliteit van het jeugdwerk worden gewaarborgd om jongeren te ondersteunen bij hun overgang naar volwassenheid in veranderende tijden.

46. Gunstige omstandigheden te bevorderen of te creëren zodat jongeren van alle achtergronden kunnen participeren aan het ontwerp van de openbare ruimte en de leefomgeving.

47. Te overwegen steun te bieden voor jeugdwerkruimten, bijvoorbeeld met stabiele en langetermijnfinanciering en door infrastructuur in de openbare ruimte, zowel binnen- als buitenvoorzieningen, beschikbaar te stellen.

48. Het creëren en gebruiken van fysieke en virtuele ruimten met een kwaliteitskeurmerk voor jeugdwerk en de samenwerking met de relevante instellingen, zoals de Raad van Europa en zijn kwaliteitskeurmerk voor jeugdcentra, te bevorderen.

49. Al doende leren te bevorderen, met inbegrip van spel als methode voor niet-formeel en informeel leren, als onderdeel van het reguliere aanbod van jeugdwerk om de levensvaardigheden van de begunstigden van jeugdwerk te ontwikkelen.

50. Te investeren in de opbouw van meer partnerschappen tussen jeugdwerk en andere sectoren, teneinde de capaciteit voor belangenbehartiging van de *community of practice* van het jeugdwerk te versterken en een bredere erkenning van de bijdrage van jeugdwerk aan het leven van jongeren te bewerkstelligen.

51. Longitudinaal en empirisch onderbouwd onderzoek naar de impact van jeugdwerk op jongeren en de samenleving uit te voeren, te bevorderen en te ondersteunen.

52. Jeugdwerkadministraties verder te ondersteunen bij de ontwikkeling en uitvoering van jeugdwerkbeleid en maatregelen inzake jeugdwerk.

53. Te streven naar simpele administratieve procedures voor jeugdwerkorganisaties en deze te faciliteren.

54. Innovatie op het gebied van de praktijkgemeenschap voor jeugdwerk te faciliteren en te bevorderen.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE OM IN OVEREENSTEMMING MET HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

55. Zich meer te richten op de ontwikkeling van het jeugdwerkbeleid en de lidstaten aan te moedigen om, waar relevant, de jeugdwerkdimensie expliciet op te nemen in hun nationale jeugdbeleid en jongerenprogramma's door de uitwisseling van beste praktijken en de capaciteitsopbouw van jeugdwerkers, jongeren en jeugdwerkorganisaties, alsook jeugdbeleidmakers te faciliteren, met name via de EU-jongerenprogramma's.

56. Synergieën te bevorderen tussen de EU-strategie voor jongeren, met inbegrip van de elf Europese jongerendoelstellingen, de Europese jeugdwerkagenda en de EU-jongerenprogramma's.

57. Binnen het kader van de EU-jongerenprogramma's de mogelijkheid van specifieke acties voor beleidsexperimentatie te onderzoeken, op basis waarvan de lidstaten strategische partnerschappen zouden kunnen opzetten met het oog op de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk.

58. In het kader van relevante initiatieven, zoals het Nieuw Europees Bauhaus, de hervorming van openbare ruimten te (blijven) ondersteunen en te stimuleren om ervoor te zorgen dat deze jeugd- en jeugdwerkvriendelijk zijn.

59. De mogelijkheid van een sterke koppeling tussen het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief en ruimten voor jeugdwerk te onderzoeken door een jeugdperspectief in het initiatief te integreren, alsook om het Nieuw Europees Bauhaus in de EU-financieringsmogelijkheden te verankeren om ervoor te zorgen dat er een duurzame aanpak wordt gehanteerd om stimulerende omgevingen te creëren.

60. De rol van jeugdwerk in de groene en de digitale transitie en bij de aanpak van demografische uitdagingen te benadrukken en verbanden te leggen tussen jeugdwerk en andere gebieden die voor jongeren van belang zijn, zoals klimaat, digitalisering en werkgelegenheid.

61. De uitwisseling en samenwerking tussen de EU-jongerencoördinator en de coördinator voor de rechten van het kind van de Europese Commissie, alsook andere relevante coördinatoren van de Europese Commissie te bevorderen teneinde jeugdwerk meer zichtbaarheid te geven in het EU-beleid.

62. In samenwerking met het partnerschap tussen de EU (Europese Commissie) en de Raad van Europa over jeugdzaken en andere belanghebbenden op het gebied van jeugdwerk op Europees niveau, zoals maatschappelijke organisaties, na te gaan of een Europees erkenningsmechanisme of valideringsrichtsnoeren voor jeugdwerk, dat is gebaseerd op een systematische en gestructureerde opvolging in combinatie met zelf- en externe beoordelingen, en een passende governancestructuur in het kader van het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa over jeugdzaken tot de mogelijkheden behoren.

63. Te zorgen voor continuïteit in de kennis over jeugdwerk door beste praktijken uit te wisselen, met name via specifieke netwerken of online-instrumenten, zoals het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa over jeugdzaken, de jongerenwiki (Youth Wiki), de Europese Jongerensite, de SALTO-kenniscentra, het RAY-netwerk, het Europees kenniscentrum voor jeugdbeleid of andere relevante instrumenten, en door zichtbaarheid aan deze netwerken en instrumenten te geven.

64. Toekomstige jeugdwerkconventies structureel op te nemen in de EU-jongerenprogramma's.

65. Het bewustzijn over de EU-jongerenprogramma's te vergroten en de toegang ertoe te vergemakkelijken, met name door toegankelijke vormen te hanteren die de aantrekkelijkheid vergroten en het kostenplaatje en de administratieve regelingen vereenvoudigen.

66. Te zorgen voor adequate EU-steun voor jeugdwerkactiviteiten, met name door EU-financiering vanuit bijvoorbeeld bestaande EU-jongerenprogramma's, met inbegrip van de voorwaarden en procedures hiervoor, eenvoudiger, aantrekkelijker en toegankelijker te maken voor belanghebbenden op het gebied van jeugdwerk op nationaal, regionaal en in het bijzonder op lokaal niveau, en in het bijzonder door een micro-aanpak te hanteren en ruimte te laten om te experimenteren. Ook de verspreiding van informatie over de beschikbare financieringsmogelijkheden te verbeteren.

67. Waar passend, de samenwerking tussen de EU en de Raad van Europa te versterken via het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa over jeugdzaken, teneinde de uitvoering van de Europese jeugdwerkagenda verder te ondersteunen door middel van kennis- en bewijsvergaring en de ontwikkeling van opleidingsinstrumenten. Dit kan bijvoorbeeld worden verwezenlijkt door:

a) gecoördineerde en structurele investeringen vanuit het partnerschap te overwegen om het proces van Bonn te doen vorderen en te zorgen voor synergieën en verbindingen tussen het partnerschap en andere actoren die bijdragen en ondersteuning bieden aan het proces van Bonn;

b) te investeren in de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk door de nodige duurzame structuren en middelen te identificeren, waar relevant door een empirisch onderbouwde gemeenschappelijke visie op hoogwaardig jeugdwerk te ontwikkelen, een divers netwerk van belanghebbenden op te zetten en te zorgen voor zinvolle samenwerking binnen dat netwerk, synergieën te vergroten en ondersteuning te bieden bij de uitrol van een gecoördineerde aanpak van onderwijs en opleiding van zowel betaalde als vrijwillige jeugdwerkers;

c) nauwere samenwerking te bevorderen door in te zetten op meer interactie tussen jeugdwerkers en deskundigen uit verschillende relevante vakgebieden, waardoor het scala aan jeugdwerkactiviteiten kan worden verbreed en innovatieve praktijken kunnen worden bevorderd;

d) ondersteunende maatregelen in te voeren om jeugdwerk te empoweren en te versterken, teneinde jongeren door middel van democratische betrokkenheid en actieve participatie te activeren;

e) in samenwerking met opleiders, onderwijzers en onderzoekers jeugdwerkers actief te betrekken bij de vormgeving en de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk in het kader van de Europese jeugdwerkagenda;

f) te onderzoeken hoe de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk in heel Europa kan worden gemonitord door het opzetten van een kwaliteitsverbeteringsindex voor jeugdwerk.

VERZOEKEN DE community of practice van het JEUGDWERK OM:

68. Het maatschappelijke engagement van jongeren verder aan te moedigen.

69. Te voorzien in jeugdvriendelijke informatie en te zorgen voor veilige en gelijke toegang tot en deelname aan jeugdwerkactivitetien voor jongeren.

70. Een gunstig klimaat te scheppen voor de ontwikkeling en erkenning van hoogwaardig jeugdwerk en in het belang van jongeren in dialoog te treden met alle relevante partners met het oog op de optimalisering van openbare ruimten voor jeugdwerkactiviteiten.

71. Het bewustzijn te vergroten van hoe belangrijk het is om zich te blijven inzetten voor de middelen en de vaardigheden van jeugdwerkers ([17]), en mentor- en opleidingsprogramma's uit te werken voor zowel aspirant-jeugdwerkers als reeds actieve jeugdwerkers.

72. Jeugdwerkorganisaties en jeugdwerkers meer bewust te maken van het belang van hun bijdrage aan beleidsgerelateerde kwesties en hen te ondersteunen bij het ontwikkelen van de nodige vaardigheden om deze bijdrage te kunnen leveren.

73. Zich er verder voor in te spannen om jeugdwerkers in staat te stellen in innovatie te investeren en te benadrukken dat internationale praktijken, zoals deelname aan Erasmus+ of het Europees Solidariteitskorps, een van de mogelijke wegen naar innovatie vormen.

74. De erkenning van jeugdwerk op maatschappelijk niveau te bevorderen en ernaar te streven om de obstakels voor deze erkenning uit de weg te ruimen, en te blijven investeren in partnerschappen met andere relevante beleidssectoren, zoals gezondheid en welzijn, milieu en klimaat, onderwijs en opleiding, internationale samenwerking en Europese waarden, werkgelegenheid en inclusie, alsook met lokale en regionale autoriteiten en belanghebbenden, om jeugdwerk als maatschappelijke partner te consolideren.

75. Netwerken van jeugdwerkorganisaties op te zetten en te versterken om de samenwerking en de coördinatie binnen in de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk te bevorderen en de intensivering van de *community of practice* en van de interactie en de samenwerking met andere actoren op het gebied van jeugdwerk, met name lokale en regionale autoriteiten, teneinde een sterk ecosysteem voor jeugdwerk tot stand te brengen.

76. Verder te investeren in de uitvoering van de Europese jeugdwerkagenda en bij te dragen aan toekomstige jeugdwerkconventies en aldus de ontwikkeling van hoogwaardig jeugdwerk op alle niveaus te stuwen.

VERZOEKEN ALLE ACTOREN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ EUROPESE SAMENWERKINGSACTIVITEITEN IN JEUGDZAKEN ([18]) ERNAAR TE STREVEN:

77. Synergieën, samenwerking en coördinatie met maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van jeugd- en jeugdwerk tot stand te brengen.

([17]) Overeenkomstig de aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (2018/C 189/01).

([18]) "Voortbouwend op de ervaringen en besluiten in het kader van de samenwerking in jeugdzaken van de afgelopen jaren, is de nieuwe EU-strategie voor jongeren 2019-2027 toegespitst op bestaande en toekomstige uitdagingen voor jongeren in de gehele Unie. De EU-strategie voor jongeren vormt een kader van doelstellingen, beginselen, prioriteiten, kerngebieden en maatregelen voor samenwerking in jeugdbeleid voor alle betrokkenen, met inachtneming van ieders bevoegdheden en van het subsidiariteitsbeginsel. Betrokken partijen zijn onder andere de EU-lidstaten, de bevoegde Europese instellingen en andere internationale organisaties zoals de Raad van Europa, plaatselijke en regionale overheden, jeugdraden, jeugdorganisaties, organisaties die met jongeren werken, jeugdwerkers, jeugdonderzoekers en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, alsook Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps en de opvolgers van deze programma's." — Resolutie van de Raad over een nieuw kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (2018/C 456/01).

BIJLAGE I

Politieke achtergrond

Europese Unie

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten over een alomvattende aanpak van de geestelijke gezondheid van jongeren in de Europese Unie (C/2023/1337);

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het stimuleren van de intergenerationele dimensie in jeugdzaken om de dialoog en de sociale samenhang te bevorderen (2022/C 495/03);

— Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de EU-strategie voor de rechten van het kind (COM(2021) 142 final);

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren die hun zinvolle participatie in de maatschappij mogelijk maken (2021/C 501 I/04);

— Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het kader voor het instellen van een Europese jeugdwerkagenda (2020/C 415/01);

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over meer kansen voor jongeren in landelijke en afgelegen gebieden (2020/C 193/03);

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over digitaal jeugdwerk (2019/C 414/02);

— Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen over onderwijs en opleiding voor jeugdwerkers (2019/C 412/03);

— Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (2018/C 456/01);

— Aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (2018/C 189/01);

— Conclusies van de Raad over slim jeugdwerk (2017/C 418/02);

— Conclusies van de Raad over de rol van jeugdwerk bij het bevorderen van de ontwikkeling bij jongeren van essentiële levensvaardigheden die hun geslaagde overgang naar volwassenheid, actief burgerschap en beroepsleven versoepelen (2017/C 189/06);

— Conclusies van de Raad over de bijdrage van kwalitatief goed jongerenwerk tot de ontwikkeling, het welzijn en de sociale insluiting van jongeren (2013/C 168/03);

— Aanbeveling van de Raad betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren (2012/C 398/01);

— Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over jeugdwerk (2010/C 327/01);

— Witboek van de Commissie — Een nieuw elan voor Europa's jeugd (COM (2001) 681 final);

— Conferentie over de toekomst van Europa — Verslag over het eindresultaat (mei 2022).

Raad van Europa

— Aanbeveling CM/Rec(2023)9 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake de actieve politieke deelname van jongeren die tot nationale minderheden behoren;

— Resolutie CM/Res(2020)2 van het Comité van ministers van de Raad van Europa over de strategie van de Raad van Europa voor de jeugdsector 2030;

— Congres van lokale en regionale overheden — Jeugdwerk: de rol van lokale en regionale overheden (CG-FORUM (2021) 01-02 final);

— Aanbeveling CM/Rec(2017)4 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake jeugdwerk;

— Aanbeveling CM/Rec(2010)8 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake voorlichting aan jongeren.

Partnerschap tussen de Europese Commissie en de Raad van Europa over jeugdzaken

— Analyse van de doelstellingen van het Europees jeugdwerkbeleid: de rol van het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa over jeugdzaken in de wisselwerking tussen de Europese Unie en de Raad van Europa (2021)

BIJLAGE II

Omschrijvingen

Hoogwaardig jeugdwerk

"Jeugdwerk" is een brede term die velerlei activiteiten van sociale, culturele, educatieve, ecologische, sportieve en politieke aard omvat, uitgevoerd door, met en voor jongeren, groepsgewijs of individueel. Het kan worden beschouwd als een specifieke en unieke aanpak binnen het bredere spectrum van pedagogische en onderwijsstelsels (onderwijs, welzijn, preventie, justitie, opleiding, inzetbaarheid enz.), die vaak door de overheid in het leven worden geroepen en ondersteund. Het wordt uitgevoerd door betaalde en vrijwillige jeugdwerkers en is gebaseerd op niet-formele en informele leerprocessen die gericht zijn op jongeren en gekenmerkt worden door vrijwillige participatie.

Jeugdwerk draait om jongeren en de samenleving waarin zij leven en het bevordert de actieve participatie en inclusie van jongeren in hun gemeenschappen en in besluitvorming. De voornaamste functie van jeugdwerk is om een belangrijke rol te spelen in de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren, in hun participatie in de samenleving en in de verschillende overgangen die zij doormaken. Jeugdwerk creëert ruimten voor associatie en bouwt bruggen om jongeren te ondersteunen bij hun overgang naar volwassenheid en autonomie ([1]). Deze ruimten en bruggen helpen de begustigden constructieve trajecten in het leven te vinden en na te streven, en dragen zo bij tot hun persoonlijke en sociale ontwikkeling en de samenleving in het algemeen. Jeugdwerkpraktijk blijkt een concrete en uitnodigende omgeving voor actieve democratie en maatschappelijke betrokkenheid te bieden. Jeugdwerk speelt dus een cruciale, ondersteunende rol bij het vrijwillige en constructieve engagement van jongeren. Het creëert tevens een cultuur van nuttige speelsheid waarin jongeren van elkaars gezelschap kunnen genieten. Een dergelijke omgeving bevordert de creativiteit en sociale vaardigheden van jongeren, in het bijzonder met betrekking tot democratisch samenleven en solidariteit. Europese jeugdwerkactiviteiten bieden de gelegenheid om een Europese dimensie te ervaren, waardoor jongeren de vaardigheden opdoen die nodig zijn voor de ontwikkeling van een Europees gevoel van verbondenheid, en tevens in een geglobaliseerde wereld, terwijl internationale inzichten en vredesopbouw worden gestimuleerd. Hieruit volgt dat jeugdwerkactiviteiten op alle niveaus positieve maatschappelijke gevolgen hebben, bijdragen aan het fysieke en mentale welzijn van jongeren, en helpen de democratie nieuw leven in te blazen en het hoofd te bieden aan mondiale uitdagingen.

Jeugdwerk wordt vormgegeven voor, met en door jongeren. Jongeren moeten empowerd worden als mede-eigenaars en medeontwerpers van hun jeugdwerk, -project of -vereniging. Betaalde en vrijwillige jeugdwerkers zorgen voor de realisering van deze ruimten en ondersteunen peer-to-peeractiviteiten.

Jeugdwerk streeft ernaar open te staan voor alle jongeren, ook voor jongeren in een 'maatschappelijk kwetsbare positie', zoals jongeren in plattelandsgebieden, afgelegen, perifere, minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden, en jongeren van wie de volledige politieke en sociale participatie gevaar loopt vanwege individuele of structurele benadeling of discriminatie. Jeugdwerk streeft ernaar een motor achter sociale inclusie te zijn. Jongeren, en in relevante gevallen kinderen vanaf jonge leeftijd, hebben baat bij jeugdwerkactiviteiten.

Stimulerende omgeving

Jeugdwerk moet gebruik kunnen maken van een stimulerende omgeving die actief inclusief en sociaal betrokken, creatief en veilig, bevorderlijk voor leren, leuk en serieus, en speels en planmatig is. Deze omgeving moet worden gekenmerkt door toegankelijkheid, ook in plattelandsgebieden, afgelegen, perifere, minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden, en door openheid en flexibiliteit, en moet bevorderlijk zijn voor de interculturele en intergenerationele dialoog. Een stimulerende omgeving is gebaseerd op adequate, evenwichtige en gevarieerde ondersteuningssystemen, -structuren en -infrastructuren, die in nauwe samenwerking met de *community of practice* van het jeugdwerk worden ontwikkeld en ingevoerd. Daarnaast wordt een dergelijke omgeving mee vormgegeven door jongeren en jeugdwerkers indachtig de behoeften van de begunstigden van jeugdwerk, in het bijzonder door jongeren en jeugdwerkers inspraak te geven in het ontwerp, de gezamenlijke bouw en het gezamenlijk beheer van, en de manier van opereren in de openbare ruimten.

([1]) Zoals overeengekomen in de verklaring van de tweede Europese Jeugdwerkconventie.

Maatschappelijke waardering en erkenning

Maatschappelijke waardering en erkenning brengt de maatschappelijke bijdrage en rol van jeugdwerk voor het voetlicht. Het gaat onder andere over de preventieve effecten van jeugdwerk en over de rol die het speelt bij de groene en de digitale transitie, bij het bevorderen, in de praktijk brengen en nieuw leven inblazen van de democratie en bij het aanpakken van demografische uitdagingen. Evenzeer gaat het over de rol die het speelt bij gemeenschapsvorming, het aanleren van normen en waarden, het bijdragen aan de zelfredzaamheid en het algemeen welzijn van jongeren, het bevorderen van constructieve en oplossingsgerichte houdingen, het versterken van de stem van jongeren, het helpen vormgeven van een jeugdbeleid dat is aangepast aan de realiteit en de behoeften van jongeren, en bij het vormen van betrokken burgers ([2]). Uit deze waardering en erkenning spreekt ook erkenning voor het feit dat deelname aan jeugdwerkactiviteiten onder meer sociale inclusie bevordert en bijdraagt tot de opbouw van inclusieve, samenhangende en vreedzame samenlevingen. Een dergelijke waardering en erkenning zorgen ervoor dat de mogelijkheden om deel te nemen aan jeugdwerkactiviteiten beschikbaar, toegankelijk en zichtbaar zijn.

Definities

Community of practice van het jeugdwerk ([3])

In het jeugdwerk moet een *community of practice* worden opgevat als een groep mensen (professionals of anderen) die eendere belangen hebben bij het oplossen van problemen, het verbeteren van hun vaardigheden en het leren van elkaars ervaringen. De *community of practice* van het jeugdwerk bestaat uit belanghebbenden op alle niveaus, van lokaal tot Europees, zoals: jeugdwerkers en jeugdleiders, jeugdwerkmanagers, projectdragers, geaccrediteerde en onafhankelijke jeugdwerkorganisaties, opleiders, onderzoekers, onderwijzend personeel voor jeugdwerkers, lokale gemeenschappen en gemeenten, nationale agentschappen voor Erasmus+ Jeugd en het Europees Solidariteitskorps, jongerenvertegenwoordigingen en jongeren zelf, en beleidsmakers in het jeugdwerk. Alle actoren in de *community of practice* van het jeugdwerk hebben, ieder binnen hun eigen bevoegdheden, verschillende mandaten, taken en capaciteiten voor de verdere ontwikkeling van jeugdwerk.

Spel

Voor de toepassing van deze resolutie is "al doende leren", met inbegrip van spel, een vorm van niet-formeel leren die bijdraagt aan de versterking van het vertrouwen van kinderen en jongeren in de sociale ruimte en aan de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden. Spel is een essentiële activiteit voor kinderen en jongeren die fysiek actief spelen en competitieve spellen omvat, evenals fantasierijke, verkennende en sociale gedragingen die van vitaal belang zijn voor hun welzijn, gezondheid en ontwikkeling. De verschillende vormen van spel waar verschillende leeftijdsgroepen, waaronder jongeren die hun identiteit ontdekken, de voorkeur aan geven, zijn onmisbaar tijdens hun overgang naar volwassenheid en voor hun gevoel van erbij te horen ([4]).

([2]) In 2010 is vastgesteld dat: "jeugdwerk ook een sociale meerwaarde [kan] hebben omdat het maatschappelijke participatie en verantwoordelijkheid, vrijwillige betrokkenheid en actief burgerschap kan bevorderen; het maatschappelijk middenveld op alle niveaus (bijvoorbeeld intergenerationele en interculturele dialoog) kan versterken; kan bijdragen tot de ontwikkeling van de creativiteit, het cultureel en sociaal bewustzijn, het ondernemerschap en de innovatie van jongeren; mogelijkheden kan bieden voor de sociale insluiting van alle kinderen en jongeren; dankzij een veelheid aan flexibele, snel aanpasbare methoden, kansarme jongeren kan bereiken. Het jeugdwerk speelt zo meerdere rollen in de samenleving, en kan een bijdrage leveren aan met jongeren verband houdende beleidsgebieden, zoals een leven lang leren, sociale insluiting en werkgelegenheid. Jeugdwerk heeft, ongeacht of het op vrijwillige dan wel op professionele basis gebeurt, een aanzienlijk sociaaleconomisch potentieel, omdat het economische activiteit kan generen, infrastructuur en economische voordelen genereert en de (jeugd)werkgelegenheid stimuleert. De arbeidsmarkt kan baat hebben bij de persoonlijke en professionele vaardigheden en competenties die in het kader van jeugdwerk door zowel deelnemers als jeugdwerkers en jeugdleiders zijn verworven. Die vaardigheden en competenties moeten voldoende op hun waarde worden geschat." Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over jeugdwerk (2010/C 327/02).

([3]) Zie bijlage II bij de Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het kader voor het instellen van een Europese jeugdwerkagenda (2020/C 415/01).

([4]) Verenigde Naties, Comité voor de Rechten van het Kind, Algemene opmerking nr. 17 (2013) over het recht van het kind op rust, vrije tijd, spel, ontspanningsactiviteiten, cultureel leven en de kunsten (artikel 31).

BIJLAGE III

Andere bronnen

— Schild, H., "Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth Work", een publicatie onder auspiciën van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het gebied van jeugdzaken (2024)

— Williamson, H., Taking stock — Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (oktober 2023), een publicatie onder auspiciën van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het gebied van jeugdzaken (2024)

— Derde Europese Jeugdwerkconventie (Bonn, 2020) — Slotverklaring

— M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium, Journal of Youth Studies, 22:5, blz. 694.

— Tweede Europese Jeugdwerkconventie (Brussel, 2015) — Slotverklaring

— Eerste Europese Jeugdwerkconventie (Gent, 7-10 juli 2010) — Slotverklaring

BIJLAGE IV

Belangrijkste bevindingen van de Europese conferentie Lokaal jeugdwerk en democratie, die tussen 20 en 23 februari 2024 in Brussel plaatsvond tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (door algemeen rapporteur dr. Guy Redig)

1. Lokaal jeugdwerk 1) biedt een uitzonderlijke omgeving om de democratie in de praktijk te brengen en toont de wegen naar actief engagement in de samenleving, vanuit de sterke overtuiging dat kinderen zo snel mogelijk de kans moeten krijgen te participeren, 2) geeft gestalte aan de belangrijkste eigenschap van jeugdwerk, namelijk dat het een ruimte vormt waarin jongeren van elkaars gezelschap kunnen genieten, omdat spel en speelsheid een voorwaarde zijn voor de ontwikkeling van veel andere positieve zaken, zoals het aanleren en aanscherpen van verschillende vaardigheden, betrokkenheid bij verschillende democratische praktijken en het vermogen om verantwoordelijkheid te nemen en verantwoording af te leggen, en 3) staat in verbinding met veel andere pedagogische interventies, zoals onderwijs en sociaal en cultureel werk.

2. Door te investeren in een robuust lokaal jeugdwerkbeleid voor de lange termijn dat is gebaseerd op een intensieve dialoog en participatie, scheppen lokale overheden de concrete voorwaarden voor de optimale werking van lokaal jeugdwerk. Hiervoor moet een kader voor gemeenten worden opgesteld dat krijtlijnen uitzet en inspiratie biedt om op maat gemaakte, solide en lokale ondersteuningssystemen te creëren. De lidstaten zouden samen met lokale actoren in een pan-Europees netwerk moeten investeren in de vormgeving van dit kader. De notie “creating space” (ruimte creëren), waarbij het begrip ruimte moet worden opgevat als mentale ([1]), fysieke ([2]), en politieke ([3]) ruimte met een ingebed langetermijnperspectief ([4]), kan als basis voor dit kader dienen. Het kader moet tevens inspanningen omvatten om de kwaliteit van zowel vrijwillige als professionele jeugdwerkers te optimaliseren.

3. De Europese Unie en de Raad van Europa, die reeds actief bezig zijn met lokaal jeugdwerk (beleid) en dit ook bevorderen, kunnen hun inspanningen op dit gebied uitbreiden en intensiveren door meer te investeren in netwerken, praktijken uit te wisselen, enquêtes te bevorderen (onder andere via hun partnerschap over jeugdzaken), en aldus bijdragen aan de gemeenschappelijke basis voor het kader voor lokaal jeugdwerkbeleid.

4. Het is dringend noodzakelijk investeringen te blijven doen in doeltreffendere en efficiëntere praktijken op het gebied van moeilijk te bereiken, maar desniettemin prioritaire doelen, zoals inclusie, gelijkheid, participatie, democratie en diversiteit. Lokaal jeugdwerk en lokaal jeugdwerkbeleid bieden de unieke gelegenheid om al deze menselijke waarden om te zetten in concreet, praktijkgericht beleid, en op die manier slogans in goede praktijken te veranderen.

([1]) Mentale ruimte: kennis en begrip van en erkenning en respect voor lokaal jeugdwerk als een specifiek aanbod voor de vrije tijd/vrijetijdsbesteding van kinderen een jongeren, hetgeen enkel door een systematische en open dialoog tot stand kan worden gebracht.

([2]) Fysieke ruimte: een geschikte hoeveelheid vierkante meters aan binnen- en buitenruimte voor jongeren als belangrijk onderdeel van de bevolking (openbaar), en in het bijzonder jeugdwerkinitiatieven (particulier).

([3]) Politieke ruimte: de behoeften van jongeren en lokaal jeugdwerk vertalen in een solide systeem van overheidssteun (subsidies, diensten, coaching) dat wordt ontwikkeld door middel van actieve participatie.

([4]) Ruimte in tijd: deze beleidsmaatregelen voor de erkenning en ondersteuning van jeugdwerk uitvoeren met een langetermijnperspectief.